

Projekt „Ja som už bola“ pokračuje, ocenenie putuje do Trnavy

tlačová správa, 23. jún 2021

Osvetový projekt „Ja som už bola“, zameraný na podporu prevencie onkologických ochorení prsníka a skríningu rakoviny prsníka, pokračuje už tretí rok v udeľovaní Ceny Amazonka dvom ďalším prevereným skríninovým mamografickým pracoviskám, tentokrát v Trnave. Cieľom je oboznámiť ženy o význame mamografického skríningu a motivovať ich absolvovať pre svoje zdravie toto vyšetrenie prsníkov.

Mamografický skríning prebieha na Slovensku v 12 mestách na 15 preverených skríninových mamografických pracoviskách, ktoré splnili podmienky vstupu do mamografického skríningu. Ženy v týchto krajoch tak majú možnosť absolvovať skríninové mamografické vyšetrenie prsníkov na vysokokvalitných mamografických pracoviskách. *„Skríninová mamografia sa môže vykonávať iba na preverených skríninových mamografických pracoviskách pracujúcich efektívne, promptne a na vysokej odbornej úrovni so zabezpečením okamžitého a efektívneho manažmentu zistených malignít tak, aby spĺňali požiadavky ustanovené v platnom štandardnom postupe na vykonávanie lekárskeho ožiarenia a na výkon prevencie – skríninová mamografia,“* vysvetľuje doc. MUDr. Jana Slobodníková, PhD., MPH, mim. prof., predsedníčka Sekcie mamárnej diagnostiky SEBI Slovenskej rádiologickej spoločnosti SLS.

Mamografia zachraňuje životy

„Ak by každá žena staršia ako 50 rokov využívala možnosť bezplatných skríninových mamografických vyšetrení raz za 2 roky, ročne by vďaka včasnému záchytu rakoviny prsníka mohlo byť zachránených až 300 žien,“ hovorí doc. et doc. MUDr. Viera Lehotská, PhD., prezidentka Slovenskej rádiologickej spoločnosti. Na Slovensku prebieha organizovaný mamografický skríning od septembra 2019. S trojmesačnou prestávkou v roku 2020 pre

pandémiu však pokračuje ďalej. *„Ročne by podľa kritérií mamografického skríningu malo vyšetrenie absolvovať celkovo 363 934 žien na Slovensku. Zdravotné poisťovne pozvali takmer 90 000 žien, ktoré neboli na mamografickom vyšetrení viac ako dva roky,“* hovorí MUDr. Mária Rečková, PhD., riaditeľka Národného onkologického inštitútu. Ide o ženy medzi 50 – 69 rokov, ktoré majú absolvovať toto vyšetrenie v dvojročnom intervale. Ženy so zvýšeným rizikom rakoviny prsníka by mali vyšetrenie absolvovať raz ročne. *„V roku 2020 sa na mamografickom skríningu na preverených skrínigových mamografických pracoviskách zúčastnilo skoro 39 000 žien. U 310 z nich sa zistilo a následne liečilo onkologické ochorenie, zväčša vo včasnom štádiu bez metastáz. Mnohé z týchto žien si účasťou na skríningu zachránili život a zdravie,“* spresňuje štatistiky MUDr. Jana Trautenberger Ricová, koordinátorka skrínigov Národného onkologického inštitútu.

Skrínigová mamografia dokáže odhaliť ochorenie už o 3 – 5 rokov skôr, než by sa ložisko odhalilo pri samovyšetrení. Môže tak pomôcť odhaliť ochorenie v štádiu, keď je vysoko pravdepodobné ho vyliečiť. *„Nedostatočná informovanosť verejnosti a mýty niektoré ženy od vyšetrenia odrádzajú. Vynechať mamografické vyšetrenie je však omnoho nebezpečnejšie, ako podstúpiť ho,“* hovorí MUDr. Alena Kállayová, predsedníčka Ružovej stužky n. f.

„Ja som už bola“ v Trnave

Osvetový projekt *„Ja som už bola“*, ktorý organizuje OZ Amazonky, Ružová stužka, n. f. a Europa Donna Slovakia, od roku 2018 upozorňuje na potrebu poznania prevencie rakoviny prsníka, spočívajúcu v zdravom životnom štýle, t. j. zdravá strava s prevahou ovocia a zeleniny, abstinencia od alkoholu, dostatok zdravého pohybu, kontrola hmotnosti a tiež pravidelné samovyšetrenie prsníkov spolu s pravidelným skrínigovým mamografickým vyšetrením prsníkov.

V rámci projektu tento rok aj s podporou Nadácie Pontis firmy Dell tieto patientske organizácie symbolicky oceňujú preverené skrínigové mamografické pracoviská, ktoré pracujú v súlade so smernicami Európskej únie (European Guidelines for Quality Assurance in Breast Cancer Screening and Diagnosis). Takto preverené pracoviská poskytujú komplexnú skrínigovú mamografiu každej žene, ktorá nemá žiadne príznaky ochorenia prsníkov

a v prípade potreby následne ženu vyšetria sonograficky, doriešia podozrivý nález a poskytnú žene ďalší potrebný manažment vrátane objasňujúceho pohovoru lekára so ženou a s odporúčaním ďalšieho postupu.

OZ Amazonky a Ružová stužka slávnostne ocenilo 24. júna 2021 preverené skrínigové mamografické pracoviská – Inštitút zobrazovacej diagnostiky – MRI, s.r.o., na Starohájskej ulici, a Rádiologickú kliniku Fakultnej nemocnice Trnava. Obe pracoviská v Trnave dostali symbolické ocenenie v podobe sošky Amazonky.

O pracovisku Rádiologickej kliniky FN

„Rádiologická klinika vo Fakultnej nemocnici v Trnave poskytuje skrínigové mamografické vyšetrenia v rámci národného organizovaného skrínigového programu od roku 2019,“ hovorí MUDr. Andrej Klepanec, PhD., MPH, EBIR, primár Rádiologickej kliniky FN Trnava. Skrínigové mamografické pracovisko komplexne a promptne vyšetřilo už niekoľko tisíc žien. Ženy s problémami prsníkov vyšetří komplexne kvalitne a rýchlo Mamologické centrum. *„Vďaka multidisciplinárnemu prístupu (k dispozícii je gynekológ, chirurg, klinický onkológ, rádiológ, klinický psychológ, patológ) dokážeme ponúknuť ženám aj pacientkam s ochoreniami prsníka komplexnú starostlivosť, výhodou pre pacientky je aj takmer žiadna čakacia doba na mamografické vyšetrenia,“* dodáva MUDr. Andrej Klepanec, PhD., MPH, EBIR.

O pracovisku MRI, s.r.o.

Moderné rádiologické pracovisko založené v roku 2004 poskytuje rôzne rádiodiagnostické vyšetrenia vrátane magnetickej rezonancie. Skrínigová mamografia sa v rámci národného organizovaného skrínigového programu vykonáva od roku 2019. K dispozícii je kvalifikovaný personál rádiologických technikov, sestier a lekárov špecialistov. *„Mamodiagnostiku realizujeme od 1.1.2006, pričom každý rok sa na našom pracovisku vykoná viac ako 10 000 mamografických vyšetrení,“* hovorí MUDr. Marek Kopáčik, rádiológ špecialista z pracoviska MRI, s.r.o.

Cena „Amazonka“ – aby zdravé ženy mohli ostať zdravými

OZ Amazonky sa v tomto roku rozhodlo vďaka dlhodobému projektu „*Ja som už bola*“ venovať vynikajúcim pracoviskám cenu „Amazonka“ od žien, ktoré vedia, ako vyzerá boj o zdravie a pomáhajú zdravým ženám, aby zdravé zostali.

„Jej autorkou je umelkyňa vystupujúca pod menom Hromula. Osudy a príbehy členiek občianskeho združenia ju zasiahli tak, že na ich základe vytvorila toto umelecké dielo. Amazonke chýba jeden prsník ako symbol ženskosti, o ktorý pacientky s karcinómom prsníka často prichádzajú, a jej odev je vytvorený z obväzov. Hoci zvonku pôsobí krehko, vo vnútri sochy je kameň – symbol odvahy a nezlomnosti, s akou ženy Amazonky s chorobou bojujú,“ vysvetlila Mgr. Eva Bacigalová, predsedníčka OZ Amazonky.

Zdroj: Národný onkologický inštitút: Mamografický skrining na Slovensku. Prvé vyhodnotenie september 2019 – jún 2020. <https://www.noisk.sk/files/2021/2021-01-13-mmg-skrining-verejnost-sk.pdf>

Kontakt pre médiá:

Katarína Gudiaková, gudiakova@snowball.sk, tel. 0903 605 389

Na tlačovom brífingu pri príležitosti slávnostného odovzdávania Ceny Amazonka vystúpili:

MVDr. Jana Trauteberger Ricová – koordinátorka skrínigov Národného onkologického inštitútu

doc. et doc. MUDr. Viera Lehotská, PhD. – prezidentka Slovenskej rádiologickej spoločnosti

doc. MUDr. Jana Slobodníková, CSc., MPH, mim. prof. – predsedníčka Sekcia mamárnej diagnostiky SEBI Slovenskej rádiologickej spoločnosti SLS

MUDr. Alena Kállayová – predsedníčka patientskej organizácie Ružová stužka, n. f. a Europa Donna Slovakia

Mgr. Eva Bacigalová – predsedníčka OZ Amazonky

MUDr. Andrej Klepanec, PhD., MPH, EBIR – primár Rádiologickej kliniky FN Trnava

MUDr. Marek Kopáček – rádiológ špecialista pre diagnostiku ochorení prsníka z pracoviska MRI, s.r.o.

amazonky
občianske združenie

Europa Donna Slovakia
Koalícia pre kontrolu rakoviny prsníka

